

Hensynet til sårbare spillere må veie tyngst

Vi viser til forslaget som skal opp på Norsk Sjakkforbunds kongress 7. juli om sponsoravtale med Kindred Group.

Vi har stor forståelse for at Norges sjakkforbund ønsker å øke sine budsjetter og den flotte og positive aktiviteten sjakk representerer for så mange mennesker. Men dette bør ikke komme på bekostning av sårbare spillere. Derfor ber Actis – Rusfeltets samarbeidsorgan, Blå Kors, Spillavhengighet Norge og Norsk Forening for Spilleproblematikk i fellesskap Norges Sjakkforbund om at den foreslåtte samarbeidsavtalen frafalles av forslagsstillerne. Alternativt ber vi kongressen stemme mot forslaget 7. juli.

Om lag 122 000 mennesker har et problematisk forhold til pengespill i Norge. Nær halvparten av dem som spiller kasinospill på nett hos utenlandske tilbydere er risiko- og problemspillere. De nyeste tallene fra Hjelpelinjen viser at henvendelser knyttet til kasinospill, særlig fra utenlandske spillselskaper, har økt. Hele 60 prosent av førstegangsinnringerne oppgir kasinospill på nett som problematisk. Det er en økning fra 2017, da tilsvarende tall var 45 prosent. I over 70 prosent av kasinosamtalene nevnes kun utenlandske spilltilbydere.

Konsekvensene av spillproblematikk er store, både for enkeltmenneskene det rammer, men også for familien rundt. Foreldre, barn og ektefeller har opplevd at familier rives i stykker og – i ytterste konsekvens – å miste et nært familiemedlem når problemene blitt så store at de virker uoverkommelige.

Vi mener avtalen sender et svært uheldig signal fra et ellers seriøst og respektert forbund. Slik avtalen fremstår, er dette ikke en tradisjonell sponsoravtale, men en direkte betaling for lobbyinnsats fra ledelse, medlemmer og sjakkprofiler, med Norges sjakkforbund som tjenesteyter. Avtalen vil legge føringer på hva fremtidige representanter for sjakkforbundet kan mene i den neste femårsperioden. Den makten Kindred får over norsk sjakk gjennom denne avtalen, der misnøye med Sjakkforbundets innsats som lobbyist kan føre til årlige millionkutt i støtten, er selvsagt enorm. Det bør ikke være uproblematisk for forbundets medlemmer.

Målet til de utenlandske spillselskapene er å få lovlig innpass i det norske markedet gjennom en lisensordning. Erfaringene fra Sverige og Danmark viser at dette ikke er en ønskelig modell for Norge. Sverige innførte lisens fra 1. januar i år. Allerede etter kun fire måneder er civilministeren (tilsvarende sosialminister) og spillbransjen i konflikt om hvordan man skal regulere aggressiv og omfattende reklame for pengespill. På tross av tilgang til det lovlige markedet, fortsetter svenske spillselskaper å annonsere på ulovlige nettsider.

Danmark har hatt lisensmodell siden 2012. Der har det vært en vridning i markedet fra relativt «snille» spill med lav risikoprofil, til spill med høy intensitet og større risiko for avhengighet. Resultatet er at selv om det totalt sett er færre dansker som spiller pengespill, det er flere

risiko- og problemspillere nå enn det var før lisens. Og de bruker mer penger. Totalomsetningen i markedet har økt med rundt to milliarder kroner, og omsetningsveksten kommer fra nettkasino- og sportspill, som er de mest avhengighetskapende spillene. Samtidig har Danske spils samfunnsbidrag (av netto omsetning) gått ned fra 70 prosent i 2009 til 54 prosent i 2018, fordi lisensspillene gir lavere avkastning til samfunnsnyttige formål. Totalt sett har markedet økt med 48 prosent, mens samfunnsbidraget bare har økt med 7 prosent.

Her i Norge har bransjen vist liten respekt for lover og regler, blant annet gjennom en utstrakt annonsering for spill som er ulovlige i Norge. De lokker med bonuser, freespins og driver en oppsøkende virksomhet overfor storspillere som ikke lenger spiller. Personer som er i behandling for sin spillavhengighet har opplevd å bli oppringt med tilbud om gratis penger å spille for.

Enerettsmodellen for pengespill i Norge er utformet for å begrense problematisk spilling. Det innebærer at spillene er underlagt et obligatorisk ansvarlighetsregime, der man spiller med legitimasjon og hvor det ligger sikkerhetsmekanismer inne som hindrer en i å tape store pengebeløp. Jo mer risikofylte spill, jo lavere er maks grensene for hvor mye man kan tape. Norsk Tipping har også jevnlig kontakt med risikospillere for å diskutere spilladferden.

Kindred jobber hardt for å framstå som ansvarlig, men har ikke i nærheten av det samme ansvarlighetsrammeverket som Norsk Tipping og Rikstoto har. Deres selvpålagte ansvarlighetstiltak, lansert for drøye to uker siden, er langt svakere enn de norske aktørenes. Det kommer først etter stort ytre press og har ennå ikke trådt i kraft. Det er ikke troverdig.

Vi håper Sjakkforbundet tar en grundig etisk diskusjon og takker nei til å inngå samarbeid med en bransje som henter milliarder fra sårbare norske spillere og som ikke respekterer vedtatt norsk politikk eller lov på dette området.

Med vennlig hilsen

